

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. Am si deest oleum Extrema-Vnctionis, possit Parochus Sacramentum illud ministrare cum Chrismate? Et vtru[m] valeat Sacramentum Extremæ-Vnctionis, si fiat sacro Chrimate? Et docetur, quod si ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

dotem oleum benedicere. Sed negandum est omnino id quod asserit Martinon, posse videlicet simplicem Sacerdotem hoc efficere ex commissione Episcopi, & si hoc efficitur in Ecclesia, dicendum est procedere ex commissione, vel licentia Summi Pontificis, si non expressa, saltem tacita, ut ipsemet Accidius à Martinon citatus observat, & optime docet Pater Aversa de sac. Extr. Vnct. sect. 2. Id quod asserit etiam Martinon de oleo non benedicto, puro à fortiori reprobandum, & idem sententiam asserentem benedictionem olei, non esse de essentia huius Sacramenti, forte temerariam vocavit Nugnus in 3. part. tom. 2. quest. 29. art. 6. concl. 1. & temerariam sine meru vocavit Suar, disp. 49. sect. 1. n. 6. & idem rectè Amicus in Cur. Theol. tom. 8. disp. 19. sect. 3. n. 50. docuit in nullo casu Extremam Vnctionem esse ministrandam absque oleo benedicto ab Episcopo.

Sup. hoc supra ante medium huius §. ver. Deinde, & in aliis eius not.

Sup. hoc supra in principio huius Refol. ad lin. 5.

Sup. hoc in Ref. seq.

Sup. hoc notato in Ref. seq. in omni, in principio, & inf. in fine Ref. 7.

2. Et idem, ut dixi, sententiam Martinon minime in praxi admittendam esse existimo, nec credo huc usque in Ecclesia practicatum à nemine fuisse. Concedo tamen cum Dicastillo ubi supra, saluo meliori iudicio, quod si forte non esset aliud oleum, quam Chrisma Confirmationis, non esse peccatum de facto illo inungere, quia si preceptum solum est positum Ecclesie, credi potest illam non velle in eo casu ita stricte prohibere, ut non liceat inungere agrotum eo Chrismate, cum ex alio capite nulla secundum se appareat irreverentia facta Sacramento in ea Vnctione facta ex Chrismate. Vide Layman. lib. 5. tract. 8. c. 2. n. 3. notat, quod si Sacerdos per errorem contulit hoc sacramentum cum sacro Chrismate, nihil sit reprobandum, quia putat valere; & hæc omnia docet etiam doctus, & amicissimus Pater Ludovigo de sacram. lib. 3. cap. 1. q. 3. n. 37. vide etiam Baucium in Theolog. Mor. tom. 1. v. 201. q. 3.

3. Sed Castrus Palaus tom. 3. tr. 26. punct. 2. n. 11. putat nullo modo licitum esse, deficiente oleo infirmorum, oleo cathecumenorum, vel confirmatorum uti: tum quia est adversus Ecclesie consuetudinem, tum quia est satis probabile, ex eis non posse sacramentum Vnctionis perfici, utpote quæ in ordine ad hoc sacramentum consecrata non sunt. Atque ita tradit Layman. lib. 5. sum. tract. 8. cap. 2. n. 3. Vide etiam Leandrum ubi sup. q. 6.

Alibi inf. in Ref. 8. & in Ref. 2. §. Sed ego, ad lin. 6. & in aliis eorum not. Et pro contento in hoc §. Sed hic, & seq. infra in Ref. 48. per totam.

4. Pato etiam probabile id quod alibi docui, non peccare mortaliter eum, qui oleo veteri, & non eo anno ab Episcopo benedicto ungeret infirmos. Ita Leandrus ubi sup. q. 11. & Martinus de San Ioseph tom. 1. lib. 1. tract. 1. de Extr. Vnct. n. 34.

5. Sed hic pro curiosis inquirendum, an infirmi qui omnino à natiuitate visu, vel auditu carent, sint in periculo mortis inungendi, & affirmativè aliqui respondent etiam cum forma absoluta, quidquid peccasti, &c. tum quia sensus absolutus non est, tum quia potuit, secundum illum sensum, per internum desiderium peccare. Sic Valentia tom. 4. disp. 8. quest. 2. punct. 2. Cui male aliqui obiciunt, non posse nisi inepte dubitari, num per visum peccaverit is, quem certo scimus nunquam vidisse. Respondeo enim non propterea dubitari, sed formam consuetam hypotheticè semper veram, non mutari in his casibus particularibus, & ratò contingentibus: sicut in sacro faciendo, quamvis solus minister adifici facienti, non propterea mutat ordinatum dicendi modum in plurali, Misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis peccatis vestris, &c. Dominus vobiscum: Et omniam circumstantium, quorum tibi fides cognita est, & nota devotio, &c. Benedicite vos omnipotens Deus, &c. Et ita docet Martinon ubi sup. sect. 5. n. 37.

6. Sed hæc non admittit Dicastillus ubi supra, n. 52. ubi sic ait: Accedit quod qui cæcus est, & sur-

das à natiuitate, & qui nunquam etiam olfecit, & videntur aliqui, non ideo videntur incapaces vñctionis adde (si placet) mutam simul, & saporem gustarentem, qualem hominem non esse impossibilem tactus, huiusmodi autem hominibus non videntur omnino necessarie illorum sensum vñctione, quibus constat nonquam peccasse, nec esse in eo peccata, quæ originem habuerint ab speciebus corruptis, suum quos nunquam habuit. Quod enim aliqui vngendis, vngendum esse in parte proxima, quia solum potuit peccare per concupiscentiam talis sensus, v. g. videndi; gratis dicitur, & sine fundamentum veritate verborum formæ: qui enim nonquam vngendo, nonquam peccavit per oculos, nec in concupiscentia videndi, si peccatum fuit, fuit peccatum oculorum. Addit, quod vñctio in alia parte omnino distincta non significat remissionem peccati commissi, per eam partem, quæ non existit, nec unquam exiit, nec commissi per concupiscentiam operandi, per eam partem, aut sensum, qui nunquam fuit. Ita ille, qui tamen postea n. 19. hæc subiicit: Videtur tamen omni probabilitate destitutum, quod qui caret sensu illo, aut organo etiam tali sensus deservienti, possit inungi in aliis, & contra Sacramentum essentialiter sine illa vñctione, probabile enim fati credi potest, quod Deus, qui hæc vñctionem ad hominem ea indigentem vngendum instituit; ita illam instituitur, ut ferretur, & valeat pro homine, qualis homo ipse hæc, & non vngendus in se est: adeoque valeat pro vngendo homine in his sensibus, aut organis, quæ habet, etiam caret sensu, & organo aliquo; ita qui habet certum organum, sit vngendus necessitate Sacramenti in omnibus, qui vero non omnia habet, in omnibus saltem illis quæ habet, vngendus sit. Hæc Dicastillus. Sed sententiam Valentia, & Martinon puro satis probabilem esse; nam ad argumentum Tanneri, & Dicastilli respondet, ut visum est, Martinon.

RESOL. II.

An si deest oleum Extreme Vnctionis, possit Parochus Sacramentum illud ministrare cum Chrismate? Et utrum valeat Sacramentum Extreme Vnctionis, si fiat sacro Chrismate? Et docetur, quod si Sacerdos per errorem contulit hoc Sacramentum cum sacro Chrismate, nihil est reprobandum. Et dubitatur, an si peccatum veniale ministrare Sacramentum Extreme Vnctionis non in forma Crucis. Et an oleum consecratum præcedentis anni, si perit, & non sit combustum, possit in necessitate ministrari cum oleo benedicto præsentis anni, si hoc non sufficit? Et si postquam ea Missio facta est, asseratur aliud oleum novum, quod consecratur sufficere pro toto illo anno, an comburi statim debeat iuxta usum Ecclesie illud oleum mixtum ex novo, & veteri, vel possit servari? Ex p. 10. tr. 11. & Misc. 1. Ref. 15.

§. 1. DE hoc casu novissime interrogatus fuit, & negativam sententiam docet Layman. lib. 5. tr. 8. c. 12. n. 3. ubi sic ait: Si ad manum non habeatur oleum infirmorum, non esse licitum Sacerdoti in Extreme Vnctione uti Chrismate, quia solum tunc consuetudo Ecclesie repugnat, quæ proprium oleum, idque simplex, non mixtum, pro vngendis infirmis consecrat: quare neque extra omnem dubitationem est, utrum valeat Sacramentum Extreme Vnctionis, si fiat sacro Chrismate, eo quod

quod materia hæc non tantum diuersam consecrationem habeat, sed etiam, saltem morali æstimatione, diuersum usum, & appellationem fortitur, cum sit mixtura aliqua artificialis. Ita ille, cui adde Lugum de Sacram. in genere cap. 12. num. 1.

2. Sed ego contrariæ sententiæ adharco, quam tueretur Amicus in *Cursu Theolog. tom. 8. disp. 19. sect. 3. n. 35.* Dico igitur quod in casu, in quo non posset haberi simplex Oleum posse Sacerdotem ad hoc Sacramentum consecrandum uti Chrismate; sicuti etiã uti potest oleo veteri anni præcedentis, si non suppetat nouum benedictum; nam vtilitas, quam hoc Sacramentum asserit in summo præferenda est. Vide etiam Suarez *disp. 40. sect. 1. n. 10.* Dicastillus *de Sacram. tom. 1. tr. 7. disp. 1. dub. 3. n. 38.* vbi sic ait: Saluo meliori iudicio, ego colligerem, si forte non esset aliud oleum, quam Chrisma Consecrationis, non esse peccatum de facto illo inungere; quia, si præceptum solum est positum Ecclesiæ, credi potest illam non velle in eo casu ita stricte prohibere, vt non liceat inungere ægrotum eo Chrismate, cum ex alio capite nulla secundum se appareret irreuerentia facta Sacramento in ea Vnctione facta ex Chrismate.

3. In omni tamen sententia dicendum est, quod si Sacerdos per errorem contulit hoc Sacramentum cum Sacro Chrismate; nihil est repetendum, vt ego alibi notauit, & notat Amicus, & Dicastillus *locus citatus*; quibus adde Doctores, quos citat, & sequitur Leandrus de *Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 2. quest. 6.* qui tamen *quest. 15.* nominatim contra me dubitat, an sit peccatum veniale ministrare Sacramento Extremæ-Vnctionis non in formam Crucis, sed immittit quidem, cum sit communis sententia Doctorum; & præter Granadum, & Ochaguiam ab ipso citatos, hanc sententiam, me citato, tenet Dicastillus, *vbi supra, num. 42.*

4. Sed hic soluendum est dubium: An scilicet oleum consecratum præcedenti anno, si supersit, & non sit combustum possit in necessitate misceri cum Oleo benedicto præsentis anni, si hoc non sufficiat? Et Dicastillus, *vbi supra num. 75.* putat, si nondum contingat esse consumptum, nec in se sit putridum, aut corruptum, neque id prudenter timeatur, posse urgente necessitate, ne deficiat pro ægrotis misceri cum nouo; imò cæteris paribus videtur magis rationi consonum; tum quia, si potest videtur consecratum addi; cur non poterit consecratum; Tum quia ex principiis communis doctrine id sequi videtur nam, si Doctores merito docent, posse adhiberi oleum præcedentis anni, quando urget necessitas; cur non poterit etiam adhiberi mixtum cum alio oleo benedicto præsentis anni? Nec obstat, quod sit præceptum comburendi oleum præcedenti anno consecratum; id enim intelligendum est seclusa necessitate; si ergo illud per se solum sine nouo alio seruari potest in necessitate; pari ratione seruari poterit admixtum cum nouo.

5. Quæret tamen aliquis, si postquam ea mixtio facta est, afferatur aliud nouum, quod censetur sufficere pro toto illo anno; an comburi statim debeat, iuxta usum Ecclesiæ, illud oleum mixtum ex nouo & veteri, vel possit seruari? Respondeo, me quidem iudice, in eare distinguendum esse. Nam, si mixtio fiat ex maiori parte veteris, & minore noui: adueniente puro nouo sufficiente, comburendum est totum: absolute enim censetur vetus. Si verò maior pars sit noui olei, posset quidè seruari propter contrariam rationem: censetur enim absolute nouum oleum, cuius comburendi præceptum nondum extrat. Quod si mixtio ad æquales partes facta fuerit; probabilis iudicio, esse comburendum, quia non est ab-

solute oleum nouum: nam vetus, eius comburendi usus est, aut præceptum: non conuersam est in nouum. Imò, etiam si minor pars veteris admixta fuerit; videtur consuetudo fieri, si illud statim comburatur; quia Sacramentum administrandum est cum illo oleo nouo sufficiente, etiam si extet illud mixtum: ergo non est, cur afferatur per totum annum. Vnde si finito anno comburendum est, parum refert quod modo etiam comburatur, quando moraliter non timetur defectus olei: Hæcque Dicastillus, satis quidem probabiliter & doctè, vt semper solet

RESOL. III.

Verum, si pro administratione Sacramenti Extremæ-Vnctionis addatur oleo consecrato maior quantitas olei non consecrati, hoc non obstante remaneat consecratum?

Et quid est dicendum de oleo addito Chrismati? Et eadem est ratio additionis ad aquam benedictam. Ex part. 1. tr. 3. & Misc. 3. Ref. 15.

§. 1. **C**Asus est curiosus; & quod mirum videbitur, affirmatiuam sententiam tenet Magister Hinoiola in *Directorio decisionum Regularium verbo baptisimus fol. 49.* vbi sic ait, Oleum non consecratum additum consecrato totum fit consecratum, etiam si sit maior quantitas non consecrati; sicut de oleo addito chrismati dicendum est.

2. Hoc probatur, quia licet stando in vera philosophia per mixtionem resultat vnum tertium, stando tamen in iure Canonico sic videtur, Papam respondisse, qui in his Sacramentalibus magnam habet potestatem; nam per ratihibitionem consecrauit Ecclesiæ, aliàs si per huiusmodi mixtionem, seu partium additionem censetur corruptæ partes præ-existent, repleremus omnia scrupulis; & cum communiter fiat huiusmodi permixtio olei consecrati, & non consecrati, nec permiscens sint prudenter cauti in mensuranda quantitate olei superaddendi, maneremus dubij de consecratione Sacerdotum oleo, & chrismate iunctorum, de Consecrationis, & Extremæ-Vnctionis validitate.

3. Quod & in philosophiæ iuribus fundari potest, quia quando duo liquores qui admiscentur, sunt eiusdem speciei, habentque qualitates individuales valde similes eiusdem virtutis, & vigoris, vt duo vina alba: vel duo olea, non fit verè admixtio, nulla fit corruptio, neque resultat aliquod tertium, sed est vnio, & continuatio illarum partium; & quamuis maior quantitas superaddatur minori, cum non habeant contrarietatem qualitatum, non miscetur per mutuam actionem, & passionem, nec maior quantitas destruit minorem, sed per diuisionem partium quantitatarum subintrant, alter liquor illorum diuidit per commotionem partes alterius in minores minimis. Hoc idem de oleo non consecrato super addito etiam in maiori quantitate oleo consecrato, quod totum remanet consecratum, consulitur tamen rationabiliter, ne in minimo excelsu quantitatis superfundatur oleum non consecratum; quia quamuis verumque sit eiusdem speciei in esse entis, in esse tamen moris (vt ita dixerim) in esse (inquam) consecrati, & non consecrati differunt specie, atque adeò prudenter cauendum est, ne tanta sit quantitas olei superaddendi, quod suffocet consecratum, hoc est non omnino penetratur vnde quaque à partibus olei consecrati.

4. Si verò oleum non consecratum superaddatur in maiori quantitate chrismati, proculdubio totum

Sop. hoc in Ref. præterit. 17. Puro. & infra in Ref. 7. in principio. & in Ref. 8. & in Ref. 19. §. 1. poterit, in principio.

Alibi infra in Ref. 7. in fine, & supra in Ref. præterit. 5. Et ideo, in fine. Et pro questione postea ad fin. 8. huius, an sit peccatum, infra in Ref. 10. §. vlt. & magis late in Ref. 18. & pro casu necessitatis in alio huius not.

Sup. omni contento in hac ref. lege doctrinam Ref. seq. & signanter §. Verum, ante mediu. veri, fecus si.